

Izhaja vsako drugo in četrto sredo meseca; velja s poštnino vred in v Gorici s pošiljanjem na dom za DRUŽTVENIKE „Soča“:

za vse leto	2 gl.
za pol leta	1 „
za četrť leta	— „ 50 kr.
za NEDRUŽTVENIKE:	
za vse leto	2 gl. 50 kr.
za pol leta	1 „ 50 „
za četrť leta	— „ 70 „

Posamezni listi se dobivajo po 10 kr. pri knjigarju C. Socharju v Gorici.

Soča.

Oznaniła se prijemajo in plačuje se za zavadno trisopno vrsto:

8 kr.	če se tiska 1 krat
7 „	„ „ 2 krat
6 „	„ „ 3 krat

za večje pismenke po prostoru in vsakrat za kolek 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Vredništvo in opravništvo je v hiši št. 253 Contraila della Croce tik preture.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici.

Organ slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Št. 11

V Gorici 13. Septembra 1871.

I. tečaj.

Glasoviti

§ 19. pa goriška grofija.

II.

V poprejšnji številki „Soče“ smo resnično pokazali, kakšne so naše sodnije in politične uradnije z ozirom na slovenščino; — zdaj pa hočemo prav tako popisati vse druge faktorje našega javnega življenja.

Pred vsem moramo omeniti odvetniškega stanu. — Ti gospodje so svobodni zastopniki in svetovalci ljudstva v prevažnih pravnih opravilih: zato bi morali biti prvi narodnjaki, kakor tudi gospodje biležniki ali notarji, kateri imajo po pogodbah posumnim ljudem in družinam pozglaviti temelj materialne sreče in nesreče. — Po drugih narodih so ti gospodje, zlasti odvetniki izvrstnjaki v narodni pisavi in v govoru; pri nas Slovencih je pa kakor v vsih drugih zadevah tudi v tem obziru vse popačeno bilo, ker se je ta, kakor vsa gospoda, po solah v vsakem drugem jeziku urila, le v slovenskem ne. — Toda zdaj je že nekaj boljše in kmalo bi se dalo vse predrugačiti; evo dokaz.

V Gorici sta dva slovenska advokata slovenščine popolnoma zmožna, kmalo nastopi tretji prav tak. Izmed italijanskih sta dva, ki slovensko prav dobro govorita; ona razumeta lahko vse časnike in bi tudi sestavljala, ko bi hotela. — Tretji govori kakor je tu navada in razumi dobro našo pisavo in trije najmlajši izmed njih se učijo slovenščine po slovnici in pravijo, da se hočejo slovenščine toliko naučiti, da bodo razumeli, kar slišijo in čitajo in v resnici vže dosejajo ta namen.

Ako bodo dobivali v roke mnogo slovensko pisanih vlog in ko bodo sednije primorane slovensko pisariti, gotovo dosežejo potem več: skoro nehoté bodo sčasoma zmožni postali, slovensko tudi sestavljati. — Sicer pa naši ital. odvetniki še precej spoštujejo ravnopravnost: mali dokaz je, da nabijamo pri kakšnem ital. advokatu firmo nad vrati v obeh deželnih jezikih, kar se v Ljubljani pri kakšnem narodnem advokatu proglašamo.

Kar se pa tiče naših notarjev, jih imamo po okrajih pet; izmed teh je vže vsak več ali manj slovenskih pogodb spisal, naj več biležnik v Tomianu in drugi v Sežani, katera oba štejem med

dobre narodnjake. — A britko obžalovati je, da ne pišejo ti gospodje vse v narodnem jeziku, saj ni to delo težavno.

Na deželi so pogodbe večidel iste in za nekatere imajo formulare, naj si naredijo torej slovenske obrazce. Biležniki v Gorici pa prav nič ne pišejo po naše in tudi ne znajo, da si je vsa okolica slovenska. En sam je slovnico pregledal, nas razumi in šlo bi, ko bi v začetku v službo vzel slovenskega koncepijenta, kar pa ne stori, dasiravno bi mu bilo to na lastno korist.

Slovenecem ni tedaj drugače pomagati kakor s tem, da razpiše vlada še eno notarsko mesto in ga podeli osebi, katera je slovenščine popolnoma zmožna.

Ni davno, da je bila notarska služba prazna; pa vlada je notarja imenovala Italijana, kateri ni razumel besedice slovenske. — O čudovitna enakopravnost ta. — Mladih koncepijentov jih je tudi nekaj slovenskih, toda ti se morajo ravnati po svojih gospodarjih. Namesto da bi se v mladih letih izurili v slovenski pravni pisavi, morajo le italijanski in nemški pisariti in vendar so nekateri, ki so se po solah slovenščine dobro naučili. — Naj se tedaj varujejo, da ne pozabijo maternega jezika, ker to bi jim znalo sčasoma škodovati, ker časi se spreminjajo.

Gledé pisarjev v odvetniških in notarskih pisarnicah, mnogo je tudi Slovencev in ne more jim težavno biti, seznaniti se s slovenščino toliko, kolikor potrebujejo pri svojem službovanji. Popred jih je malo bilo zmožnih pisarjev tudi pri c. k. uradnjah; a zdaj poznamo kancelistov in nekega sodnijskega slugo, ki ne samo svoja dela po slovensko opravljajo, ampak tudi manjše vloge in dekrete po slovensko koncepirajo.

Iz vsega tega je videti, da tudi v tem obziru ni težave vpeljati slovenščino v zmislu prvega sestavka.

Gotovo bi dotični vladini ukaz dosti izdal; a narod bi si lahko prav pri tej gospodi tudi sam pomagal. Na šempaskem in pri drugih taborih se je taborcem svetovalo, naj odločno tirjajo od odvetnikov in notarjev slovensko pisarijo, ker morajo vsako delo posebej prav dobro plačati.

Ko bi tedaj vsaj večina na podlagi pravice, postave in z mošjo v rokah zahtevala, prepriča-

ni smo, da bi se nam kmalo in rado vstreglo. Moč imamo v rokah, porabimo jo! —

Vemo dobro, da marsiktere mlačneža strašijo rekoč: „Če se slovensko piše, ne razumejo vas uradniki, posebno ne pri višjih sodnjah.“ Iz teh dveh razprav in iz poprejšnjih poročil „Soče“, da je vlada pri nadsodnji v Trstu in pri najvišji sodnji na Duna i svetovalca imenovala Slovenca, — videti je, da je ta bojazen prazno strašilo, kakor so čunje, s katerimi se tiči odpodé od sladkih črešenj. Dokler se bomo Slovenci sence bali in zvitim kačam verovali, ne dosežemo nikdar nič.

Zvit kvanta je tudi govor: „Le počasi naprej, s časom bo vže boljše.“ — Kaj še, mi ne vtegnemo več čakati; — drugi narodi napredujejo, kar le morejo, mi pa naj bi lezli kakor polži. Gotovo bi to našim nasprotnikom bilo jako po godu. — Tedaj urno naprej, mnogo stoletij smo čakali, počivali in spali, menimo, da je zadosti; zato naj vsak vse moči napne, da zamudo popravimo.

Omeniti še moramo naših davkarskih uradnj. Po okrajih na deželi je velika večina teh uradnikov slovenskega rodu. Spoznavamo da so začeli slovensko pisariti, pa premalo. Obrazce imajo tiskane v treh jezikih, zakaj nek to po okrajih čisto slovenskih? Kaj potrebujejo italijanskih in nemških, koder Italijanov in Nemcev ni?

S tem se duja le prilika, da naši mlačneži ali nasprotniki izpolnavajo vse druge, le slovenskih obrazcev ne.

Pa naj lože se da po teh uradih slovenščina vpeljati, ker ni pri njih treba velike jezikoslovne znanosti. V Gorici pri naši davkarji pa ne zna nihče slovensko pisati in razun davkarja samega, kateri je Slovenec in Slovencem še precej pravičen, ne zna nihče še govoriti ne, ali pa le toliko, da se iz Slovencev norea dela.

Pritožujejo se Slovenci, da so nekateri davkarski uradniki — „bistre glave comme il faut“ — Slovencev jako neprijazni, da se še celo proti strankam nedostojno in oistro vedó. Take stranke prosimo, da nam dotičnega uradnika naznanijo, mi bomo potem že svojo dolžnost storili in gospodka prav dobro čmili.

Slišimo tudi, da hočejo g. davkarja v penzijo poslati, in da ima dosti upanja nadomestiti ga nek gospod, ki ne zna besedice slovenske.

Listek

„Pomladansko cvetje“.

Tako se glasi 245 stranij debela knjiga, ktero je založil in s pomočjo nekterih mladih pisateljev na svitlo dal Vekoslav Raič, Primorčev urednik, v Trstu pri Rupniku. Slovensko oko, nevarjeno videti mnogo slovenskih knjig, posebno sedaj ne, ko se zalibog vse malo in veliko izključljivo le s politiko peča, se razveseli pri pogledu te knjige, ki je posebno krasnemu spolu namenjena. Če jo tudi ne smemo in ne moremo z nekdanjo „mladiško“ v eno in isto vrsto staviti, vendar jo po vsej pravici prištevamo k enej najboljših knjig v zapiščeni slovenske beletristiki.

Knjiga je v nevezanej in vezanej besedi pisana. V nevezanej besedi je večidel J. Ogrince pisal. To je tisti Ogrinec, kterega smo do sedaj poznali kot izvrstnega slikarja naravnih obrazov; kateri se je pa tukej pokazal tudi kot dober novelist. Kako je vse lepo, naravno, nepretirano, živo! Ne da se pa tajiti, da ima O. vendar le v obrazih in v tem podobnih scenah največ moči; pogreša se pri njem tisto psihologično življenje, ktero eno dejanje z drugim tesno veže. On riše ljudi, kakor se mu kažejo, ne zna jim v notranjost segati, kakor Jurčič ali Stritar.

Kar nam tukej O. pripoveduje, je sam doživel, je čisto izvirno. In če bode marsikom morda prva novela bolj dopadala od druge, se vendar lahko tdi, da je druga, „greh je“ popolnejša. Prva išče efekt v posebnostih in osebnostih, ktere bodo gotovo Kamničanom na Kranjskem bolj znane, nego nam Goričanom.

Memogrede ne bode tudi omenjeno, da se snov prve novele naslanja nekoliko tudi na njegovo do zdaj najbolj karakteristično slovensko igro; „V Ljubljano jo dajmo“.

Druga pa kako — originalna! „Greh je hoditi po tovaršijah in radovati se, greh je šepetati z mladimi dekletji, greh je pogledovati za njimi, greh misliti na-nje! Da, greh je, brez grunta se oženiti! Vse je greh, po tem naj bo še vesel ta človek na tem božjem svetu. Tu strašilo, na unem svetu pekel!“ V teh besedah je cela povest, ktera se toliko in tolikrat ali bolje vsaki dan na kmethih zgodi, in O. nam je uij mogel zvesteje narisati, kakor jo je.

Obraz „na vasi“ ne zaostaja nič za onimi v „Zvonu“, ampak še prekosi jih. Sicer je ta obraz dvakrat naslikan, enkrat na samem, drugo pa vpleten v noveletico „greh je“.

Ogrince je hotel tudi pesnik biti, a časi aleksandriški so prešli. Robert Hammerling je gotovo izvrsten epik, a kak fliško je napravil se

svojo tragedijo „Danton in Robespierre“. Ogrinceva balada je slaba proza v nič boljših rimah. N. pr. tja — tla, moža — jezerá, splavala — dna i. t. d.; take rime gotovo neso dobre; in ko bi bile tudi rime izvrstne, vendar ne bi bila še pesem. Zakaj ne, se ne da povedati, to je treba čuliti.

Pesniški oddelek je nekoliko revnejši od prozajičnega. Nahajajo se sem ter tje prav lepe v narodnem duhu zapete pesni, posebno Haderlapove; druge se odlikujejo s posebno mogočnostjo, divnostjo kakor Hribarjeve, druge so zopet mirne, prijetne, čegar veljavo povišuje še posebno izborni jezik in gladka oblika, to so Kodrove: — a nahaja se tudi mnogo tutih, ki bi ne bile nikedar knjigi na škodo, če bi jih bil g. izdajatelj čisto izpuštil. Žalibog, da se pri nas ceni čestokrat knjiga po zunanjej velikosti, ne po notranjej veljavi.

V tako knjigo se gotovo lepo ne podaja ta-le epigram:

Prešerna posnemati hočeš, Germonika bereš, Bi ja ea rad jedel, — pa mačka odereš“.

Mogoče je, da je dobra misel izražena, a lepo gotovo ne. A to nij nič proti enej strofi v „gobljeji pošti“, strau 231., vrsta 5.—8.

Je li to za ženski, nježni, krasni spol? Pesnik Lušjadi pa ti verzi — nij li to smešnost?

Posebno prebiti bi bilo treba med Flegeričevimi, ker jih je mnogo, ki nemale nobenega zadržaja.

Pa tega skoro ne verjemo, ker se od vlade pravičnega postopanja nadejamo in pričakujemo, da postane davkar v Gorici kak Slovenec, ker so takajšni davkoplačalci po večini Slovenci.

Sploh pa je pri drugih finančnih uradih in pri pošti dosti Slovencev in drugih Slavjanov, zatoraj ni zadržka, dati našemu jeziku povsod tisti stol, kateri mu gre. Prevažni pogoj k temu pa je, da nam ne vrivajo ministerstva nedeželanov, zlasti za načelnike ne.

Ti imajo vso moč v rokah; če pa ne poznajo ne dežele ne ljudi, kako za Boga hočete, da bodo koristili taki ljudje. Ni čuda, da nasprotovanja nejdajo namesto ljubezni in zaupanja, da potem zatirajo domačine, črtijo ves narod in nam v škodo rabijo jim zaupano moč. Koliko je vže ta napčen sistem škodoval Avstriji, vsak dan vidimo in čutimo. — Svoboden narod ne trpi, da bi tujci zanj javna opravila opravljali in z u celó načel nikovali. Glejmo na druge narode naših časov! Kaj bi, denimo, Angleži, Francozi rekli, ko bi v javnih službah služili možje, ki domačega jezika ne znajo? Spomnimo se Rimljanov, kaj bi bili oni storili, ko bi bil hotel kak Nerimljan edit, pretor, senator, ali celó konzul postati? Res je sicer, da so Rimljani drugim, pa le zmaganim narodom, svoj jezik, svoje uradnike in poveljnike vsilili; toda to je vsak narod imel za naj večjo sužnost. Ne recite, da nismo mi Slovenci ne Rimljani, ne Grki, ne Angleži, ne Francozi. Bog me! svobodni narod smo in hočemo biti; zato pa imamo pravico tirjati vse nasledke, ki se dajo izvoditi iz principa svobode.

In eden prvih je, da Slovence dobro umejo in v njegovem jeziku pišejo vsi tisti, ki imajo zanj delati; da so ti gospodje slovenskemu narodu v čast in slavo; a ne pomočniki njegovega zatiranja, potujčevanja in dokaz duševne sužnosti njegove.

K koncu resno opominjamo vse javne posle opravljajoče gospode, naj se resno poprimejo slovenščine in naj se nikakor ne izgovarjajo, da nimajo pripomočkov, ker vsak ve, da se v slovenščino prestavljajo vse postave, imamo Slovenci tudi izvrstno vredovani juridični list „Slovenski pravnik“, na katerega naj se pridno naročajo, kajti Slovanom tedaj tudi Slovence se bližajo boljši časi in dobri narodnjaki bodo imeli prednost pred veterinjaki in mlačneži.

V Gorici 13. septembra. — Neco se snidejo naši deželni očetje v deželni palači k posvetovanju, kako naj bi se odstranile tiste ovire, katere so lani zakrivile, da se je nit zborovanja tako naglo in nenadoma pretrgala. Pojde tedaj za to, ali ima naš slovenski jezik v deželnem zboru dejansko enakopraven postati italijanskemu ali ne. Čudno, da se mora to še le zdaj dognati! Mar se niso do zdaj vsi naši deželni poslanci, italijanski in slovenski, v vsih sesijah potezali za enakopravnost v šolah uradnih in sploh v javnem življenju? Mar nista tudi naša državna poslanca pripomagal, da se je potrdil §. 19 drž. osnov. postav? Ne samo to, ampak složno sta tudi podpirala v zadnji državni sesiji sedanjo vlado, katere glavna

naloga je, mir in spravo narediti med narodi s tem, da vresniči enakopravnost v vsakem obziru. In pri vsem tem se bo še kdo naslanjal na pravico močnejšega, ter branil zastopnikom slovenskega ljudstva govoriti slovenski v deželnem zastopu?

Dosledno bi ne bilo in še manj dostojno za liberalne možje, kakoršni hočejo biti naši italijanski poslanci.

Sicer se nadejamo, da spoznajo, če ne vsi, vsaj nekateri zmernejši in pravičnejši Italijani, da niso tirjatve slov. poslancev nikakor krivične in prenapete, ampak sedanjemu času in časti naroda popolnoma primerne in glede pravice celó *pohlevne*; kajti tako imenovani konkordat l. 1869 med italijanskimi in slovenskimi poslanci, katerega se hočejo naši držati, daja še vedno nekako prednost Italijanom. Skrajni čas je, da se ta prepirnost poravnava; — po vsakem načinu pa se mora to zgoditi dostojno in častno za obe stranki. Dejanska popolnoma enakopravnost mora obveljati v zboru in odboru in potem tudi v deželnem šolskem svetovalstvu. Neobhodno je in pogoj sprave mora biti, da zasede dr. Pajer-jevo mesto v šolskem svetovalstvu sopet en slovenski odbornik.

Jutri ob 11. uri predpoldne se ima sniditi deželni zbor, pa le za malo časa. Vladni predlogi nam še niso znani, niti ne odborovi razun nekaterih malenkosti. Ali pridejo na dnevni red tudi tista važna vprašanja, katerih rešitev je nujno potrebna, n. pr. o javnih zemljiščnih knjigah, o cestni postavi, o šolah in posebej o preuravnavi kmetijske šole, o preuredbi nekaterih dobočeb občanskega reda in volivnika itd. itd. Bog si ga vedi! Soditi po pripravi našega deželnega odbora bomo vsaj še leto in dan čakali, da se rešijo ta vprašanja.

Drugi odbori so že več del priobčili in tiskane med poslance razdelili svoje predloge, da jih pregledajo in pretehtajo in da stopijo potem pripravljeni v zbornice. Naš odbor pripravja še le zadnje dni na vrat na nos nujniše predloge, zastran kmetijske šole in cestne postave, (drugi naj čakajo, če jih morda ne napravi med sesijo). In potem naj pride peščica naših poslancev skupaj, naj si razdeli delo med seboj in naj pretehta, potrdi ali zavrne vse — v 10 do 14 dneh — med katerimi se bo vsaj 4 dni počivalo. — Srečna dežela!

Iz Trnovega. (Gozdne zadeve). Samovoljnost naših gozdskih uradnikov je od dne do dne večja, prilastujejo si vedno novih pravic, ki jim nikedar niso šle, samo zato, ker je naš kmet preponizen, prepohleven. Da, ponižnost je največja nesreča nas Slovencev. Da o družem molčim, naj vam le povem, kako nas znajo ti uradniki odrati. Trnovcem ie dovoljeno za denar pasti po c. kr. gozda; odmerjen jim je zato poseben prostor. Gorje pa, ako govedo mejo le preskoči, zapadel si kazni, katero ti le hoče gozdni čuvaj naložiti, navadno petih gol dinarjev. A to nij še zadosti. Čuvaj te toži v Gorici pri okrajnem glavarstvu, in za pot mu moraš plačati še 4 g. Kje so postave? In Trnovci bi smeli pasti svoja goveda zastopaj po starih pravicah!

Gorje našim voznikom, kedar gredo pod mitnico (strango). Za vsako najmanjšo reč ga mitničar kaznuje in to spet po svoji lastni volji, saj

mitničar nij le hlapec, ampak tudi absolutni sodnik. In kam gre tisti denar, ako je mitničar nezanesljiv? Kje je li najmanjša kontrola?

Naši Trnovci žgejo tudi japno, oglje. Plačevali so prej od vsake žganice (fornaže) po 5 gld. v c. kr. denarnico. Ali je tudi to pravično, nočem prašati, a vedel bi rad, zakaj se mora sedaj od para goved (ne od voza) po 50 novcev plačevati. Če tedaj kateri s tremi pari goved voz japna pelje, kar je pri naši malej živini prav lahko mogoče, plača tedaj samo za en voz poldrugi goldinar. Kje koli na svetu je mitnica tako draga? Govorite, kje? In taci izgledov na tisoče, ako jih le hočete! Zdaj nekaj drugega.

V poslednjem času so dobili nižji gozdarski uradniki pomoč od 30—100 gold. Zoper to ne bi imel nič povedati, saj sam priznavam, da ni nihče tako bogat, da ne bi mogel tiste krajcarje shraniti — a razdelitev je bila krivična. Tu je vladalo načelo narodnosti. Nemci in nemškatarji so dobili, Slovenci nič. Ako hočete, Vam priobčim imena. Ne vem, je li to naključje, ali so res slovenski čuvaji manj vredni nego Vi tujei? Gospoda Rauscher (ki se včasih rad Slovence šteje) in Jettmer govorite! Govorite, zakaj ste dali drugim pomoč, Antonu Pergarju pa ne? In vendar veste dobro, da vsled bolne družine, nij njegovo stanje preveč na dobrem. Kje pravica, kje poštenje! Danes naj bo zadosti, morda Vam podam v priliki še zanimivejše date!

Iz Ljubljane 8. sept. (Izv. dop.) S pozornostjo, se strahom so kranjski in goriški Slovenci gledali na izid dolenještirskih in koroških volitev. — Izid je vsacemu znan: v okraji mariborskem, v katerem so Slovenci vsi stali kakor skala, propali so, v Brezicah so pa vsled preslabe agitacije in medsebojnega prepiranja en sedež izgubili. Marsikdo je na tihoma vzdihnil: „Tomšiča ni!“ Na Koroškem so Slovenci dobili g. Einspieler-ja za poslanca, ki se je v deželnem zboru že enkrat neustrašeno za narodno pravo koroških Slovencev potezal.

Tem več nas je razveselil sinoči sledeči telegram iz Brna: „Velikoposestniki vsi federalisti. — V mestih priborili 8 novih sedežev. Velika večina v deželnem zboru na našej strani!“

Velikoposestniki moravski so tedaj odločili boj proti centralizmu, rešili Avstrijo, osvetili in osvobodili toliko let teptano zastavo slovanstva. V deželnem zboru moravskem bode stalo 67 federalistov proti 33 ustavovercem.

Vsled tega je tó v Ljubljani velika klavernost v nemčarskih krogih; poparjeni tekajo naši kulturnosci semtertje, kakor bi že gotovi bili, da je njim i njihovim svindenopodplatarnem izvitcepič, katerim so po nas mlatali kjer in kedar je bilo le mogoče. — Ako bog slovanski dade, prav blizo smo tistej dobi, v kateri se bodo spolnile besede pesnikove: „Bratje mili, dosti je joka, majka Slava več ne spi!“

Da je dr. Costa deželni glavar i mestni zbor v dveh mesecih razpisčen na podlagi novega volilnega reda, je že definitivno sklenjeno. vsled tega dobimo slovensko mestno starešinstvo.

Veliko neveljo vzbaja pri takajšnih rokodelcih in obrtnikih postopanje ljubljanske branilnice, ker so se ključarska in mizararska dela za novo realko naročila raje na Dunaji, nego bi se someščanom privoščil zaslužek. To gotovo ni lepo, posebno če pomislimo, da imajo rokodelci in obrtniki v hranilnici naloženega dokaj denarja. Ti humanitarni (?) gospodje se morebiti še domislijo, da iz Berlina pozovejo „austrijarje“, da dobodo klopi nekak velikonemški „austrih“.

V okolici ljubljanske so zdaj vojaške vaje, kojih se vdeležujejo slovanski polk Hartung, dragonerji in lovci iz Novomesta. „Novice“ je imenujejo

Edina Flegeričeva, ktera mi dopada, je ta-le:
Prelepo prosim te, Jaz lovec iz planin
Predraga žnjica ti; Sem mehkega sreca;
Zaljubljenih očij Ne šali ti se z njim
Ne v me obračati! Prelepa deklica!

Konci želeli bi še bilo, da bi naši pesniki bili bolj izvirni. Nahajajo se sem ter tje verzi, ki preveč živo spominjajo na Preširna, Jevka, Mirana in druge. Edini Hribar je izjema, razun v svojem pismu do mladega prijatelja, kjer se je precej Prešernove pisarije držal. —

Želeli bi bilo dalje čistost rim in jezika, kar posebno Haderlapu priporočamo. Da neso sledeče rime dobre, bode vsaki spoznal: smeje — najdete; doma — zagrebena, del — vzel, bom glasno — Vila bo i.t.d. in infinitum.

Ne glede na te malenkosti v pesniškem oddelku ima knjiga kot celota vendar še veliko veljavo, in zagotoviti moremo g. izdajatelja, da njegova prepohlevna želja:

„Ako pa s četjem razveselim le eno Slovenko. Nij se razevelo zastopaj, plačan je dosti moj trud!“ se je in se bode še v obilnej meri izpolnila.

Ne le ena slovenka, ampak vse, katerim je le količkaj mari razvoj slovenskega lepoznavstva, bodo z veseljem po njej segle.

Ja tudi tebi, možka mladina, bodi prav živo, iz

najboljšega prepričanja priporočena ta knjiga mladim pisateljev.

Občna zgodovina Jesenkova.

Ravnokar smo v roke dobili prvi del Jesenkove zgodovine za nižje razrede srednjih šol. Ta del obsega zgodovino od najstarejših dob do propada zahodno-rimskega cesarstva (l. 476. p. Kr.) Pisatelj se je pri razdelitvi tvarine ravnal po knjigah do sedaj v šole vpeljanih in le z obravnavo zgodovinske tvarine se je, kakor pravi v predgovoru, bistveno ločil od drugih šolskih knjig, ker zastavlja je zgodovino na zemljepis. Ta razlika od knjig do sedaj v šole vpeljanih je razumljenju zgodovine jako ugodna in sme se spisatelju na dobro imeti. V tej knjigi dobiva pri vsakem narodu popis njegove dežele, njegova zgodovina in kratek pregled omike svoje mesto. V prav lični obliki besede je pisatelj uvrstil v svojo knjigo na primernih krajih pravljice, anekdote, životopise itd. in tako res dal knjigi nekaj, s čemur se druge šolske knjige ne morejo ponasati in kar napravlja to knjigo prijetno za vsak stan.

Gledé razpravljenega predmeta se zdržnje mo vsakateri kritike, prepuščaje to delo kakemu strokovnjaku in ojetremu sodniku. Kolikor nas zadeva smo, prebrašči knjigo, djali jo iz rok bolj zadovol-

jni s tem delom slovenskega uma ko s katerim koli drugim enake vrste. Toliko kratkost razprav, ki obsegajo v malem prostoru veliko tvarine, kar daja učitelju priložnost širje obravnavati jo z manj bistvenimi dogodki, učencem pa, si to zapisati; kolikor kratk. stavkov, ki napravljajo spisatelj jezik prikladen slovenskemu slogu in razumljiv učencem, vse to viša knjigi vrednost. K temu prihaja še, da razun Vertovčeve zgodovine (ne spuščamo se niti v kritiko te knjige) nimamo zgodovine v slovenskem jeziku, in da se tudi zadnja ne dá rabiti pri poduku zgodovine v nižjih gimnazijah in realkah.

Jesenkova zgodovina, dasitudi spisana za srednje šole, bi se ne smela prezirati tudi drugod kakor v moških in ženskih pripravnišnicah za ljudske učitelje in učiteljice, omisliti bi si jo morala društva, knjižnice, ljudski učitelji in sploh vse slovenske družine. Njena cena (po 80 soldov za posamezne iztise, po 70 soldov, če se vzame na enkrat 10 iztisov pri pisatelji samem, ki o počitnicah biva v Poljanah; pošta Gorenjavas na Kranjskem, pozneje v Trstu) je prav nizka; nadejamo se toraj, da bo naše slovensko občinstvo z veseljem seglo po knjigi in navdušilo pisatelja, da dokonča v kratkem še ostalo delo.

„naše slovenske sinove“ itd. Pred prihodom je bil vsakega radoveden nje videti in slišati. — Ču diti se je pa moral vsakega, čulši, kako so ponemčeni in v narodnem obziru zanemarjeni. Po ulicah ni bilo slišati, če ne „bogeždehin“ ali „bozden“ in euako, toda le malo, prav malo slovenski, tudi pri taci, ki so nemščine popolnoma nezmožni. O častnikih, ki so temu krivi — bom tihot! Vzrok tega je vlada, ki vtičuje čisto slovenske polke v ponemčena mesta in nemške Tirole, da bi le pozabili domovino in materni jezik. Tudi tu velja pomenljivi „Druck von Oben.“

Godba je izvrstna, slovanska, ker so godci po večini Slovani.

Žalibog, da je njihov polkovnik zagriznen Labon iz Dalmacije, ni tedaj upati, da jej dovoli v čitalnici igrati, a nasprotno jo raje pošlja v kuzinski vrt.

Politični razgled.

Celi pretekli teden se je bila volilna vojna. — Ustavoverci so se posluževali vsacega še tako ostudnega orožja, da bi bili zopet na vrhu ostali, a vse jim ni nič pomagalo; slavno so propali in Hohenwartovo ministerstvo ima zdaj čisto polje, na katero zamore sejati, dobro seme sprave in vsakovrstnega napredka.

V zadnjem listu smo izrekli nado, da bodo zmagali federalisti in narodnjaki na Avstrijskem, Moravskem in po drugih deželah, danes zamore poročati, da je zmaga federalistov prekosi naša nade.

Na Štorskem, Avstrijskem pod Anizo in na Koroškem so dobili sicer ustavoverneži večino, a na Tirolskem, Saleburškem, gorenjem Avstrijskem, Šlezkem, Moravskem so ostali v veliki manjšini. — Posebno odvažna je bila zmaga narodne stranske na Moravskem, kjer je dobila narodna stranka 67. ustavoverna pa le 33 glasov.

Na Šlezkem, kjer so dozdej sedeli v dež. zboru skoro sami ustavoverci, ima zdaj federalistična stranka večino. — Na dolnjem Štorskem so pa naši bratje propali v okolici mariborski in v Brežicah; v obeh teh volilnih okrajih bi bila lahko zmagala narodna stranka, pa kakor kaže je vladala needinost v postavljanji kandidatov. — Britke skušnje nas bodo morda vendar pripeljale do discipline in edinosti v postopanju proti sovražnikom. — Na Koroškem so spravili Slovenci edinega g. Einspieler-ja v dež. zbor, bo vsaj ta vrli narodnjak povzdignil svoj glas za pravice naših zapuščenih koroških bratov.

Ustavoverno časopisje je zaradi izida zadnjih volitev jako poparjeno; iz vsacega stavka se ovaja grenkost in neka zmešnjava, ki se po navadi polasti propadencev.

Ker nam z drugim žugati ne morejo, kriče, da hočejo Čehi posnemati in pasivni biti, menijo namreč, da bodo s pasivnostjo nadaljevanje začetege dela zavrlji, a v tem se močno varijo. sprava se mora dognati, če ne drugače po izgledu sprave z Ogersko, kajti zaradi peščice trdovratnežev ne sme in ne more se žrtovati blagor ogromne večine zvestih avstrijskih državljanov. — Ministerstvo pa mora po začeti poti napredovati, če noče propasti in Avstrijo v največjo nesrečno pahnuti. — Obupnost raznenadenih narodov bi bila Avstriji jako nevarna in na zadnje bi nam bilo vse lažje, kakor le ena ura nadvlade ostudnih decembristov, ki nimajo srca za Avstrijo in ki je vse mrzi, kar ni veliko-nemško.

Pojutrišnjem se snidejo deželni zbori; sliši se, da bode trajalo zasedanje dež. zborov le 8-10 dni, to je toliko časa, da se rešijo proračuni in da se dovršijo volitve za državni zbor.

Ta državni zbor pa bode le začasen in bode trajal le toliko časa, da se prenaredi ustava v federalističnem zmislu, kajti državno-pravna opozicija pride le pogojno v drž. zbor in bode gotovo na to delala, da se odstrani ta nesrečen zbor in da se obdrže le delegacije, v katere bodo pošiljale razne deželne grupe svoje poslance, da sklepajo o skupnih zadevah. — Mi si namreč zamoremo misliti preustroj Avstrije v federalističnem zmislu le tako, da se napravijo 4 grupe po narodnostih, namreč: Česko—Moravsko—Šlezka, Gališka, Nemška, obsegajoča vse nemške kronovine in pa Ilirska. — Vsaka grupa bi imela svoje namestništvo in svoj ge-

neralni deželni zbor za deželno postavodajo in za skupno administracijo, zraven tega pa bi ostali tudi deželni zbori posameznih kronovin, pa le zaradi oskerbljevanja premoženja dotičnih kronovin in za druga manjša administrativna opravila. — Slišati je bilo, da se bodo poprave zaradi združenja v grupe dotični dež. zbori; a v teh, kakor so zdaj sestavljeni, bi vtegnila ta misel najti veliko nasprotstva. — Tedaj bi vže bilo boljše, ako bi se reč na Dunaji dognala in zaradi tega se nam vest, da bodo dež. zbori le malo časa trajali, ne zdi neverjetna in tudi misel sama na sebi ni slaba, kajti istina je, da je treba prestroj Avstrije po enem, a ne po desetih kopitih začeti.

Kar se tiče goriškega dež. zbora smo mi vže večkrat izrekli, da se je bati, da ne pridemo do sprave, ker so italijanski poslanci trdovratni v zanikavanji naših naravnih in postavnih pravice in le težko bode pri njih prodrlo boljše spoznanje; a nas to malo briga; pravo je na naši strani in naši poslanci ne smejo in ne morejo pustiti, da bi se nam vzela najmanjša pravica.

Na Dunaji se bode najbrže in skoro gotovo predelala tudi volilna postava v bolj svobodnem zmislu; če je to res, potem dobimo mi Slovenci veliko večino v našem dež. zboru in zastoj bode vse nasprotovanje italijanskih poslancev.

Mi nismo in ne bomo Italijanom nikoli nobene pravice kratili, ker smo si svesti, da se nepravilnost sama po sebi kaznuje.

Za jutri je povabil deželni glavar naše in italijanske poslance h konferenciji zaradi sprave. — Radovedni smo sicer na izid te konferencije; naše pričakovanje je pesimistično; želimo pa vendar, da bi naše poslance vodila strajnost in pogum, italijanske pa pravicoljubnost in prava svoboda.

Časopisje celega sveta se razgovarja o dvakratnem shodu nemškega cesarja z našim v Gaštajnu in Saleburgu. Nemški časopisi hočejo po sili videti v tem shodu zvezo proti Francozki in Ruski; ta zveza, pravijo, ima ohraniti mir v Evropi. — Lep mir tak!

Za mir ni potreba zveze, katera skoro naravnost kliče na boj Rusko, Francozko in vesoljno Slavjanstvo.

Naše mnenje pa je, da naša diplomacija nemški le zato dvoruje in prijateljstvo Bismarka išče, da zapahne vrata našim prusomanom, kateri vedno žugajo, da otresejo svinčene podplate. Vsak dobri Avstrijan mora želeči, da živimo v dobrih razmerah z Nemško, pa tudi z drugimi državami; kar se pa tiče zvez, je želeči, da Avstrija sledi politiko proste roke; to mi vsakrat povdarjamo in bomo povdarjali.

Zato pa se nadjamo, da ni prišlo v Saleburgu do nobene pozitivne alijance, ker taka alijanca bi znala Avstriji pogubna biti in ne moremo si misliti zvestega ministra, kateri bi jo hotel in mogel zagovarjati.

Hohenwartu saj zamoremo dati spričalo dobrega Avstrijana in on je tudi gledal za kulise v Saleburgu.

Na Francozkem je bil zadnji čas naj bolj važen dogodek ta, da je narodni zbor potrdil Thiers-a kot prvosednika francozke republike do tistega časa, ko se bode volila nova konstituenta, ali ustavodavni zbor.

S tem činom je pokazala Francozka, da se hoče mirno vrediti in pred vsem lečiti rane, katere ji je vsekala Pruska. — Thiers ima lepo, če tudi nehvaležno nalogo, oteči svojo domovino propada in postaviti temelj, na katerem se bode zidala nova bolj moralna, manj slavna, pa srečna francozka država.

Homatije v Rimu niso imele hudih nasledkov, ker je italijanska vlada energično postopala proti liberalcem in s tem zadušila komaj razneten plamen. — Toda ogenj zmerom klije pod žerjavico. —

Poroča se tudi iz Rima, da je papež zbolel, ter da so zaradi tega vže vse priprave gotove za volitev novega papeža v konklavi.

Na Šbrskem se bode otvorila skupščina 17. t. m.

Na Albanskem sa je vnel punt, katerega Turki brezvspešno mirijo. Dasiravno so bili u-

porniki tolčeni pri Škutaru, se vendar niso podali, ampak pomaknili so se v hribe, kamor jim sledi vsa albaneška mladina.

Na Turškem kmalo tu, kmalo tam gori, kadar se pa povsod vname, potem pa nič ne reši bolnega moža, še vsa evropska diplomacija ne. Le čuditi se je, da se niso še zedinili nezadovoljni narodi balkanskega polotoka.

Razne vesti.

(Sokol ipavski) je napravil 8. septembra prav lepo besedo, katere se je rdeležilo toliko ljudstva, kolikor se je moglo stisniti v precej prostorno čitalnično dvorano. Burki „Dva advokata“ so bile pevske moči popolnoma kos. Želeti bi bilo le, da bi gg. J. in P. besede v spevoigrah, in posebno v šaljih, razločnejši izgovarjala. V šaloigri „Župan“ so se vsi predstavljalci kaj dobro obnesli; odlikovala pa se je gospodična Z., v katerej smo zapazili že izurjeno moč. Kako lepo se pač glasi čista slovenščina iz deklških ust, posebno kadar jo spremljajo njezne ročice, prijazni smehljaji in sploh primerno estetično vedenje! Po besedi se je živalino plesalo do ranege jutra.

Še druga sijajnejša veselica nas čaka v Ipavi. O sv. Nikoli napravi kozmopolitično društvo „Gut Schlauch“ besedo tik grajščinske kleti Pod skalo. Program obsega prav zanimive točke, n. pr. velikansko spevoigro: „Advokat-renegat“ zložil Pepe Lukov, potem možke zборе: „Grad aus dem Wirthshaus“, „O Strassburg“, „O mein lieber Augustin“ in druge. Gosto pričakujejo celo iz Kočevja.

(Odlikovanje) Gospodu Kuenfuru iz Tomina in gosp. da Francetu Čerinu, bilšemu županu cerkljanskemu je Nj. Veličanstvo podelilo zlati križec za zasluge.

(Učitelj za gozdorejo). Vlada je obljubila, da boče dodati kmetijski šoli v Gorici enega učitelja za gojzorejo na državno stroške.

(Vabilo). Odbor solkanske čitalnice vabi prijazno vse rodoljube k besedi 24. septembra t. m. Začetek ob 7. zvečer v Verdikonovi dvorani. Med posameznimi točkami programa in igro „Telegram“ svira vojaška godba. Po večerji ples.

Vstopina k besedi, k plesu 50 novcev.

ODBOR.

(Imenovanje) Znani rodoljub, gosp. profesor Šolar je imenovan za šolskega nadzornika za Kranjsko; stem činom je ministerstvo pokazalo, da hoče Slovence vendar pravično biti. Mi častitamo g. Šolar-ju, pa tudi Kranjecem, ki dobijo tako izvrstnega moža za svojega šolskega načelnika.

Poročilo

o občnem zboru polit. društva Soče

dne 10. avgusta 1871.

(Dalje).

Tajnik Klavžar povdarja žalostne dejanske razmere v uradnih in šolah. Slovenci si dosti pričakujejo od sedanjega ministerstva in izlasi na Kranjskem Morda tudi kaj dobijo. Bog daj, da bi! Toda do zdaj se ne moremo ponášati, vsaj pri nas na Goriškem ne, da se nam je pod novo vlado naše stanje zboljšalo. Poglejmo nekoliko fakične razmere v naših uradih in šolah. Pri namestništvu v Trstu se ni nič spremenilo, ces. namestnik je tujec, njegovi svetovalci tuji in uradovanje je tudi tako, razun posamnih tiskanih in netiskanih okrožnic, ki se razpošiljajo med Slovence. Pri okr. glavarstvu v Gorici se je celo obrnilo na slabšo stran. Poprej se je že precej dosti in dobro slovensko dopisavalo našim županstvom in strankam; sedaj so postali slov. dopisi bele muhe, katere se le prav redko vidijo; pa še ti dopisi so navadno prav slabo, nerazumljivo pisani. To pa ne more biti drugače, ker ni pri tem, skoraj samo za Slovence postavljenem uradu, nobenega uradnika, ne konceptnega, ne manipulant, kateri bi znal pravilno slovensko pisati. — Enaka se nam godi skoraj po vsih drugih uradnih našega okraja. Tako smo ž. na šempaskem taboru tožili, da imamo pri naši c. k. okrožni sodnji preiskovalnega sodnika, Italijana, kateri ne zna nič slovenskega — ima pa dan za dnevom opraviti se slovenskimi strankami. Menite da ga je nova vlada prestavila? Kratko nikar! Še dan danes s'uzbuje v enakem poslu, da si je to ne le proti vsemu zdravemu razumu, ampak celo v nebo vpljoča krivica, katera se nam Slovincem g. di. Preiskovalni sodnik — pa ne znati ljudskega jezika!

I tako pusté tudi v Kanalu sodnika v kazenskih zadevah, kateri ne zna našega jezika.

Kaj bom govoril pa o imenovanji novega šolskega nadzornika, kateri je poklican, da pazi na naše šole in kako se v njih podučuje in napreduje? Postavila je vlada na to velevažno mesto moža, tujca, kateri ni zmožen našega jezika in tudi telesno nesposoben, da bi mogel obiskovati naše, zlasti gorske, šole itd. Naj spregovorim h koncu še o novih oblastnijah, katere so postavljene za preuravnavo zemljiščnega davka. Nek paragraf v dotični postavi določuje, da morajo biti opravniki pri teh komisijah v prvi vrsti domačini, vselej pa take osebe, katere znajo jezik dotičnega okraja in poznajo dobro njegove zemljiščene in kmetijske razmere.

Koliko se ozira vlada na to gotovo modro in prepotrebno določbo, ve izmed nas vsaki, kdor pozna sedanje opravnike omenjene komisije. Najvažnejša opravila so se izročila bodisi tujcem, bodisi pokojenim gospodom, kateri so že v drugih službah osiabeli, večidel pa takim možem, kateri poznajo kmetijske in zemljiščne razmere le iz uradov in knjig, tako da bi se lahko reklo, da se je hotelo s to službo nekaterim milost skazati, nekatero pa iz družih služeb, kjer niso morda vstrezali, po tej poti odmakniti.

Vse to pa dokazuje jasno, da se vlada ne ozira na deželne potrebe in razmere, kedar podeljuje javne službe, še manj pa na narodne naše pravice.

Dr. Lavrič razlaga potem v dolgem govoru vso, kar so naši slovenski poslanci v raznih sešijah deželnega zbora in v odboru storili in kako so se poganjali, da se enkrat pravica podeli našemu jeziku v uradnih in šolah, tudi opravičenje izstop svoj, gg. Dra Žigona in Doljak-a iz deželnega odbora v brambo narodnih pravic. Če se ni dosti pridobilo, kriva so bila ministerstva, katerim ni bilo všeč zadostovati pravičnim tem tirjatvam. Vendar se je doseglo nekaj; po uradnih so sem ter tje uradniki, kateri začenjajo več ali manj podpirati narod. Razvija potem razmere sedanjih uradov in sklene, da je gledé na vse potrebna zadnja točka našega dnevnega reda. — Toda sedanjim gospodom ministrom in vsem, ki delajo za narod, mora narod sam pomagati in mora v ta namen vedno tirjati od gospodov, ki javna opravila za nas opravljajo, naj slovensko pisarijo; so saj to Slovenci obljubavali po vsih taborih. Z ozirom na to predlaga resolucijo „Slovensko ljudstvo naj samo dejansko tirja od vladnih organov in od drugih javnih opravnikov, naj sé Slovenci v slovenskem jeziku poslujejo.“

Gosp. predsednik opazuje, da se je gosp. nasvetovalec že med govorom od pravega predmeta odmaknil in da ne more dovoliti, da bi se glasovalo o predlogu, ki ni na dnevnem redu. Ugovor Dr. Lavričev, da je njegov nasvet sé zadnjo točko v ozki zvezi, ni obvaljal

(konec prihod.)

Kmetijske in kupčijske vesti.

Veliko upanja smo stavili na letošnjo trgatvo, nadejali smo se, da bode dosti grozdja, torej obilo vina; ali naše želje ne bodo se spolnile še blizo ne. Neprenehoma nam suša mori naj lepša polja, onemogla trta si ne more več pomagati. Na Krasu je tako suho, da perje od dreves pada in ljudem vode pomanjkuje. Okusnega terana-Kraševca prve nade—bode prav malo; stari dobri teran se pa plačuje po 28—32 gl. V ipavski dolini je malo boljše, tudi tam je suša veliko škodila, v nekaterih krajih jej je pa še toča pomagala, enako slabo je z družimi pridelki. Na Furlanskem je že bolezen velike grozdja pokvarila, in potem pa še suša, tako da je zdaj črno vino po 21 do 25 gl. kvinč. V kánski in ročinski dolini ni trta že začetkoma kaj dobro kazala, škoda, ako bi ne pridelali dosti „cividina“, tega kaj dobrega in zdravega vina, posebno primerne za gorke mesece s kisló vodo, ki je pa v kupčiji še malo znan.

V goriški okolici ni ravno tako slabo, toda odpošiljajo se že zdaj celi vagoni grozdja na Nemško in druge kraje; bi pa skoraj boljše bilo iz njega vino napraviti, ako le pomislimo, kako zdaj vinu cene stojé, pa po kako nizki ceni se grozdje prodaja. Dornberško vino je po 16—18 gl., briško pa clò po 18—20 gl.

Vse kaže, da letos bodo vina draga, ker pridelalo se ga bode le za domačo rabo, ga torej pride tudi malo v zunajno kupčijo. Kdor ima kaj starega, naj si ga le hrani, prodal ga bode lahko in po dobri ceni.

Cenik raznega blaga.

na goriškem trgu.

Pšenica nova polonik	po gl.	3.—	do gl.	3.30
Rež	"	1.95	"	2.25
Turšica	"	2.40	"	2.50
Ječmen, pehan	"	3.20	"	3.40
" cel	"	1.80	"	1.90
Fežol	"	2.50	"	3.—
Rajž, prve vrste, cent	"	12.50	"	14.—
" druge	"	10.50	"	11.50
Oves, star polonik	"	1.60	"	—
" nov	"	1.30	"	1.40
Seno cent	"	1.20	"	1.25
Slama	"	—90	"	1.—
Slanina (špeh)	"	32.—	"	32.50
Krompir	"	2.50	"	3.—

Moke mlinah v Stračicah

Moka pšenična A (Auszug)	cent	po gl.	13.75
" " N. II	"	"	12.25
" " III	"	"	10.75
" " IV	"	"	9.75
" " V	"	"	8.75
Moka režena srednja	cent	po gl.	7.— do gl. 8.—
" " naj lepša	"	"	8.— " 9.—
Moka nova turšična	"	"	8.— " —
Otrobi drobni	"	"	3.30 " —
" debeli	"	"	2.90 " —

Poslano. *)

Slavno glavno poštno vodstvo v Trstu!

Dne 4. septembra smo poslali sl. vodstvu slovensko pismo s slovenskim napisom. 8. t. m. pa dobimo odgovor, toda vže nemški napis je kazal, da je tudi znotranje pisano v nam nerazumljem jeziku, zaradi tega smo isto neodprto precej nazaj poslali.

Naznanili smo vže enkrat sl. vodstvu, da ne bomo nikdar sprejeli nemškega dopisa iz onih mest, katerih dolžnost je, ravnati se po ravnopravnosti in takrat nam je tudi koj došel slovenski odgovor.

Zakaj se je to sedaj opustilo? Svetujemo sl. vodstvu, si v prihodnje prihraniti sleherni nemški dopis, kajti tacega ne bomo nikakor vzeli, zaradi tega bi bila le nekoristna potrata časa, ob enem opomnimo pa tudi na §. 19 temeljnega državnega zakona.

GLAVNI ZASTOP „SLAVIJE“

V Ljubljani, 8. septembra 1871.

Jan. Lad. Černy.

Slavno uredništvo „Primorca“ v Trstu!

V št. 16. „Primorca“ me obdolžujete agita cije proti istemu, to še na nepošten način.

Za to obdolženje imam le ta odgovor:

„Jaz sam sem bil med prvimi naročniki „Primorca“ in sem do danes; — pisarnica banke „Slavija“ nabirala je za njega naročnike in ga podpirala z marsikterim člankom in mnogimi oglašji in da bi bil jaz zastopnikom zapovedal, proti časopisu agitirati in da bi osobno ravno tako počenjal, je ostudna „laž“.

Toliko za odgovor proti napadu moje osebe z opazko, da se ne spuščam v nikako daljšo polemiko.

Kar pa se tiče opazke o banki, moram sl. uredništvu svetovati, to pač opustiti, ker bi bil sicer prisiljen pred sodnijo zahtevati natančnejega razjasnenja. —

V Ljubljani 8. septembra 1871.

Splošno

Jan. Lad. Černy.

*) Za take dopise ne prevzame vredništvo nobene odgovornosti.

Zdaj ali pa nikoli!

Ta pot, si soprogo iskati je pri nas Slovincih nenavadna, a kdor je preobložen z opravili in mora cele dneve po gozdu dirjati, kakor jaz, nima časa seznaniti se z lepim spolom. Ker pa nočem star fant ostati, se poslužim te novosegne poti.

Jaz sem v naj lepši starosti (33 let), imam dobro cesarsko službo, bom tudi nekaj od hiše dobil; kar se tiče mojih lastnosti sem dobrega humorja, kakor sploh naravni ljudje, izvrstnega zdravja, krepke postave in, kakor mi drugi pravijo, prijetnega lica.

Želim si soprogo, ki bode po mogočnosti enakih lastnosti, posebno pa dobrega humorja, srednje postave in prijetne zunajnosti, pa mora biti dobra Slovenka, ne prestara (k večjemu 25 do 26 let) in mora imeti tudi kaj evenka, to je najmanj 5000 gl., če je bogatejša tudi ne škodi.

Ti-te gospodične, ki hočejo ozirom jemati na mojo ponudbo, naj blagovolijo poslati svoje dečično zaprto pismo s fotografijo pod napisom: F. D. na vredništvo „Soče“, katero mi bode vsa pisma poslala.

Pripravljen sem na zahtevanje tudi svojo sliko poslati.

Tajnost zagotavljam se svojim poštenjem in značajem.

Še je čas!

29 let star uradnik, z letnimi 800 gold, išče si po tej zdaj precej navažno polji neveste, ker ima premalo znanja med ženskim spolom. Nevesta zna biti dekle ali vdova brez otrok od 18 do 35 let štara. Pri izbiranji se bode gledalo več na dobre lastnosti, kakor na lepoto.

Ponudbe, z natančnim popisom vseh lastnosti in okolnosti in pridjano fotografijo, naj se blagovolé rekomandane pošiljati pod napisom „K. — am —“ vredništvu „Soče“, kakor hitro mogoče.

Tajnost se zagotavlja!

Pozor!

Deželna kmetijska šola v Gorici ima nekoliko centov prav lepega krompirja na prodaj in sicer:

- A. amerikanski zgodnji-rožni krompir, ki meseca junija že dozori — en funt stane 15 sol.
- B. domači zgodnji, beli krompir, en funt stane 3 sol.
- C. velikanski, Marmontski krompir en funt stane 4 sol.

Kupci naj se oglašijo, prej ko mogoče, pri začasnem vodstvu deželne kmetijske šole v Gorici.

Lekarnica (specarija) Kerpan-Poli tik gostilnice 3. kron priporoča štupo proti katáru narejeno po Dr. Pogačnik-u in druge lekarnične izdelke, katerih korist je obče poznana.

Listnica opravištvu.

Gosp. Šimon Gaberšček v Ajdovščini: Do 31. decembra še 30 soldov. — Gosp. France Zarli v Tominu: Do 31. decembra za Vas in tovarša še 12 soldov. — Gosp. Miha Makuc v Dolenjem: Vam pošiljam list od 1. julija naprej, za 3 četrtletja, to je do 31. marca prihodnjega leta, še 50 soldov. — Gosp. Janez Pavletič v Sorodnjah: Vam pošiljam redno! — Gosp. Blaže Perušek: Vaš napis smo prepoznali, danes smo Vam poslali tudi 10. list. — Holofernes: List smo Vam poslali! — France na Gori: Ne beli si glave zaradi naročnine! Kujige so v redu! — Monsieur J.F. A. Villa Vicentina: Nous avons fait ce qui était de notre devoir, la poste en sera la cause; pour être surs que la feuille vous arrive, nous avons changé l'adresse! —